

07/07/2024

Aan : Dhr. Bart De Wever – Voorzitter N-VA

Dhr. Sammy Mahdi – Voorzitter CD&V

Mevr. Melissa Depraetere – Voorzitter Vooruit

Dhr. Georges-Louis Bouchez – Voorzitter MR

Dhr. Maxime Prévot – Voorzitter Les Engagés

Dhr Matthias Diependaele – N-VA

Mevr. Zuhail Demir – N-VA

Mevr. Sophie De Wit – N-VA

Mevr. Annelies Verlinden – CD&V

Mevr. Katrien Schryvers – CD&V

Dhr. Conner Rousseau - Vooruit

Mevr. Freya Vandenbossche - Vooruit

Mevr. Vanessa Matz – Les Engagés

Dhr. Mathieu Michel - MR

Van : Familie Van Espen, ouders van Julie Van Espen

Voorzet Regeerakkoord Justitie (federaal-regionaal) – 07/07/2024

1/ Evaluaties magistraten en korpschefs & een degelijk werkend tuchtrecht

Wij pleiten voor een modern HR beleid waarin evaluaties van magistraten en korpschefs een belangrijk onderdeel uitmaken. Deze evaluaties moeten gebaseerd worden op een methodiek die haar merites al bewezen heeft (vb. een 360 graden evaluatie).

Evaluaties moeten zoveel mogelijk gebaseerd zijn op kwalitatieve parameters zoals doorlooptijden, kwaliteit van de openbare dienstverlening, zorgen voor een verhoogde efficiëntie, gebruik digitale tools, ...

De evaluatie dient ook buiten de hiërarchische en collegiale context gehaald te worden, waarbij magistraten niet alleen geëvalueerd worden door hun rechtstreekse collega's en/of korpsoversten. Evaluatoren dienen ook gevormd te worden om deze taak te volbrengen en moeten kunnen aantonen dat zij over de nodige kwaliteiten en competenties beschikken.

Een negatieve evaluatie moet aanleiding zijn tot een bindend verbeteringsplan, dat bij niet naleving aanleiding moet kunnen geven tot re-affectatie of zelfs ontzetting uit het ambt.

Ook de evaluatie van korpschefs van de zetel, die niet meer plaats gevonden heeft sinds 2008, moet terug ingevoerd worden. Om dit te kunnen doen, moet er een wijziging van de Grondwet gebeuren. Daartoe hebben we alvast het artikel 151 §6 van de Grondwet laten opnemen op de lijst van "voor herziening vatbare artikelen van de Grondwet". De nieuwe regering kan hier dus mee aan de slag.

Daarnaast moet ook naar het takenpakket van de korpschef gekeken worden. Indien er van een korpschef verlangd wordt dat hij/zij ook "manager" van zijn/haar afdeling moet zijn, dan moet deze ondersteund worden in deze skill set. De korpschef moet dus meer "beleidsondersteuning" krijgen en dus niet alleen meer juristen maar wel o.a. HR specialisten, medewerkers boekhouding, ... kortom, een verdere professionalisering dringt zich op.

Daarnaast pleiten wij ook voor een efficiënt tuchtrecht. We herhalen nogmaals dat tuchtrecht geen afbraak mag doen aan de onafhankelijkheid van de magistraat/rechter maar er wel toe moet leiden dat er geen straffeloosheid bestaat. Momenteel zijn er zeer weinig tuchtuitspraken en ze gaan in bijna alle gevallen over extra-professionele fouten.

Weliswaar moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen evaluatie van magistraten en tucht, maar wanneer er sprake is van een opzettelijke professionele fout of een aanhoudend disfunctioneren van een magistraat, moet dit aanleiding kunnen geven tot tuchtsancties met inbegrip van bewarende maatregelen (bijvoorbeeld schorsing). De bakens tussen evaluatie en tucht kunnen uitgezet worden met als vertrekpunt de ANCA-rechtspraak van het Hof van Cassatie over de aansprakelijkheid van de Belgische Staat voor de fouten van magistraten.

Ook het sociaal statuut van de magistraat moet verder worden uitgebreid om het ambt aantrekkelijker te maken en de vaste kaders moeten vervangen worden door meer flexibele personeelsplannen.

Ten slotte moet ook de gerechtelijke achterstand in Brussel dringend aangepakt worden om toekomstige drama's te vermijden. We wensen zeker aan te stippen dat wat in Antwerpen gelukt is na mei 2019 (wegwerken achterstand, snellere doorlooptijden, ...) nu ook moet gebeuren in Brussel. Er zullen zeker learnings vanuit Antwerpen kunnen opgepikt worden.

2/ Verplichte behandeling zedendelinquenten in de gevangenis en na strafeinde

Bijna elke gevangene komt na verloop van tijd vrij en we weten dat heel wat zedendelinquenten gewoon hun straf uitzitten om niet behandeld te moeten worden. Om de veiligheid van onze samenleving te kunnen garanderen pleiten wij ervoor om voor elke dader van seksueel geweld een verplichte behandeling in de gevangenis te voorzien om achteraf recidive te vermijden.

Daarom moet er volop ingezet worden tot het rekruteren van kwalitatief personeel met focus op psychologen en psychiaters. We zullen dus ook moeten inzetten op dadertherapie en niet alleen op mensen met o.a. mentale problemen of een fysieke handicap. In plaats van te focussen op het woord "dadertherapie" lijkt het ons veel krachtiger te zijn om te spreken over "slachtofferbescherming".

Testen met o.a. zedenunits moeten grondig geëvalueerd worden en indien succesvol moeten ze verder uitgerold worden.

3/ Verdere ondersteuning & uitrol van ZSG – Veilige Huizen - FPC's & Detentiehuizen

Ook voor de komende jaren pleiten wij voor een verdere ondersteuning en uitrol van "concepten" die zich elke dag opnieuw bewijzen :

A. Zorgcentra Seksueel Geweld

Binnen onze prioriteiten zijn de ZSG het voorbeeld waar het meeste vooruitgang is geboekt. Elke provincie heeft er momenteel 1 en er staan er nog 3 extra in de wachtlijst. We gaan ervan uit dat deze ZSG ook de komende jaren voldoende financiële middelen zullen krijgen om hun waardevolle bijdrage aan de maatschappij verder te kunnen uitoefenen. Binnen deze ZSG kan er ook bekeken worden hoe de samenwerking tussen de verschillende diensten nog verbeterd kan worden. Ook moet het thema "juridische bijstand" nog toegevoegd worden aan het "pakket" dat vandaag al aangeboden wordt aan de slachtoffers.

B. Veilige Huizen

Ook deze FJC's hebben hun noodzaak al bewezen. Daar waar relevant kunnen deze nog uitgebreid worden in aantal en de samenwerking met de ZSG kan ook nog geoptimaliseerd worden. Ook zouden ze rechtstreeks toegankelijk moeten kunnen worden.

C. FPC's

Een doelstelling zou absoluut moeten zijn dat geïnterneerden niet langer in de gevangenis moeten vertoeven maar dat zij begeleid kunnen worden in gespecialiseerde centra. De FPC's zijn daartoe geschikt en er moet dan ook verder geïnvesteerd worden in de uitbouw ervan. *Conditio sine qua non* is het vinden van voldoende begeleiders met de geschikte kwalificaties.

D. Detentiehuizen

Wij zijn ook voorstander voor de uitrol van kleine detentiehuizen, niet alleen om de druk op de capaciteit van de gevangenissen te verlichten maar ook om focus te leggen op een gedifferentieerde aanpak van de gedetineerden. Zo kan er gewerkt worden op specifieke doelgroepen vb. ouderen, gedetineerden met jonge kinderen, ...

4/ Een betere risico-taxatie

Om aan een goede risico-taxatie te kunnen voldoen, is vooreerst een volledig dossier noodzakelijk. Het is belangrijk dat alle psychiatrische, probatie-gerelateerde verslagen vermeld worden in het dossier. Daarnaast moet er ook duidelijk afgestemd worden waar de risico-taxatie nu exact gebeurt : de politie, het OM, de justitiehuizen, ... en ook hier moet er verder geïnvesteerd worden in deskundigen om niet afhankelijk te moeten zijn van slechts enkele specialisten binnen elk arrondissement. Om goeie deskundigen aan te trekken, zullen deze ook beter en sneller betaald moeten worden.

5/ Upgrade digitalisatie

Wij pleiten ervoor dat de digitalisering van Justitie ook in de komende legislatuur wordt verder gezet. In eerste instantie is het belangrijk dat slachtoffers een digitale inzage in hun dossier kunnen krijgen.

Ook is het van belang dat heel wat van de bestaande werkprocessen binnen de rechterlijke orde verder kunnen gedigitaliseerd worden. Wij zijn ervan overtuigd dat er niet moet gestreefd worden naar één groot informaticasysteem dat alles omvat maar dat er eerder gestreefd moet worden naar een verdere digitalisatie via verschillende kleine deelprojecten

(agile working). Bovendien moet dit gerund worden door professionals, weliswaar met een uitgebreide input vanuit de magistratuur. Magistraten moeten zelf niet bezig zijn met IT development maar met hun core business, zijnde recht spreken.

Ten slotte moet er ook veel meer uitwisseling van data zijn tussen de verschillende diensten binnen Justitie.

6/ Verdere sensibilisering en opleiding op het vlak van seksueel geweld

Zolang het aantal slachtoffers van seksueel geweld hoog blijft, moeten we blijven inzetten op sensibilisering. Daarom moeten we focus leggen op allerlei initiatieven die slachtoffers kunnen vermijden of die slachtoffers ondersteunen o.a. :

- Verdere ondersteuning van hulporganisaties zoals bijvb. Punt vzw of I.T.E.R. die respectievelijk slachtoffers ondersteunen/helpen of daders begeleiden/behandelen
- Verder gaan met de uitrol van het strafregister en ook bij vrijwilligers van jeugdorganisaties
- Meer focus op jeugddelinquentie en vooral investeren in de behandeling van minderjarige zedendaders om recidive van jongeren te vermijden
- Voldoende mediacampagnes bij jongeren om het bewustzijn rond dit thema te verhogen
- Meldpunten : verdere uitrol maar ook betere afstemming tussen de verschillende meldpunten en diverse websites
- Blijvende opleidingen organiseren op het vlak van seksueel geweld voor politiediensten, parketmagistraten, zittende magistraten en justitie-assistenten, zelfs voor advocaten
- Organisatie weerbaarheidcoaching op school via het principe “train the trainer”
- Seksuele opvoeding op school zou moeten onderwezen worden door specialisten en zeker niet door een niet opgeleide klastitularis

7/ Rol van HRJ & betere communicatie

Wij pleiten ervoor om eens kritisch de rol van de HRJ te evalueren. De HRJ heeft 3 kerntaken nl. het organiseren van de examens voor de magistratuur en het voordragen van benoemingen, externe controle uitoefenen op de rechterlijke macht en initiatieven nemen voor een betere Justitie ten behoeve van de burger. Op geen van deze 3 thema's heeft de HRJ het laatste jaar sterk gepresteerd.

Ten slotte is het volgens ons wenselijk dat justitie ook zou investeren in een woordvoerder die zorgt voor een professionele en moderne communicatie bij justitie, vergelijkbaar met een woordvoerder bij andere “staatsbedrijven” zoals de NMBS, bpost of De Lijn.

8/ Evenwicht tussen voldoende middelen & verhoogde efficiëntie

We begrijpen dat er de komende weken/maanden nog heel wat discussies zullen gevoerd worden over de te besteden middelen. Desalniettemin vertrouwen we erop dat er een goed evenwicht zal gevonden worden tussen enerzijds investeren in de juiste mensen (gekwaliceerd personeel met een goeie mindset, correct en op tijd betaald, op geregelde tijdstippen geëvalueerd en ingezet op de afgesproken prioriteiten) en anderzijds inzetten op een verhoogde efficiëntie (duidelijke prioriteiten, middelen inzetten op kleine projecten die afgewerkt kunnen worden en stoppen met zaken die geen prioriteit zijn). Voor de financiering pleiten wij o.a. voor de oprichting van een Justitiefonds dat gefinancierd wordt met een deel van de opbrengst van correctionele geldboetes en verbeurdverklaringen.

Bovenstaande is absoluut noodzakelijk om het vertrouwen van de burger in justitie terug te herstellen. En dat dit nodig is, is een understatement maar we zijn hoopvol voor de komende legislatuur.